

II. semestar

Naziv predmeta	POVIJEST FILOZOFIJE, II.: SREDNJI VIJEK		
Kratica	FIL04/2	ISVU šifra	95471
Vrsta	Predavanja (2 sata tjedno)		
Razina	Osnovna – Propedeutska		
Godina	I.	Semestar	ljetni (II.)
ECTS	2 ECTS boda		
Nastavnik	Izv. prof. dr. sc. Stjepan Radić		
Cilj ili svrha kolegija	Studentima pružiti uvid u sadržaj srednjovjekovne filozofije s njenim glavnim predstavnicima i smjerovima. Naglasak se posebno stavlja na kršćansku srednjovjekovnu filozofiju ne zapostavljajući pri tome niti druge 'filozofije' tog vremena poput židovske i islamske.		
Preduvjeti za upis	Nema posebnih preduvjeta.		
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno završenog kolegija student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> Imenovati i kronološki smjestiti osnovne fil. pravce i filozofe srednjeg vijeka – <i>znanje</i>. Prevesti i protumačiti osnovne latinske termine skolastičke filozofije poput <i>substantia, essentia, transcendentia, voluntarizam</i>, itd.. – <i>primjena</i> Usporediti i procijeniti domet i jedinstvenost srednjovjekovne filozofije i pripadajućih filozofa poput A. Augustina, T. Akvinskog, I. Duns Skota, W. Ockhama i dr. u odnosu na prethodno razdoblje tj. filozofiju Staroga vijeka – <i>analiza i vrednovanje</i>. Staviti u odnos kršćanske filozofe srednjeg vijeka te prepoznati sličnosti i razlike u njihovu fil.-teološkom naučavanju (Aristotelizam vs. Augustinizam) <i>organiziranje vrijednosti</i>. Razlikovati srednjovjekovnu religioznu filozofiju kršćanstva na jednoj te židovstva i islama na drugoj strani – <i>vrednovanje/personalizacija</i>. Vrednovati važnost i ulogu filozofije srednjeg vijeka kao <i>conditio sine qua non</i> teološkog učenja pri čemu se Toma Akvinski ističe kao paradigmatički primjer – <i>personalizacija</i>. Koristiti spoznaje stečene u kolegiju <i>Srednjovjekovna filozofija</i> u nadolazećem teološkom studiju, poglavito u dogmatskoj i moralnoj teologiji – <i>artikulacija</i>. 		

Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja	Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenata	Metode procjenjivanja	Bodovi	
						min	max
	Predavanje materije filozofije sred. vijeka	0,5	1-7	Prisutnost na nastavi	Evidencija pohađanja nastave	7	10
	Čitanje i komentiranje tekstova srednjovjekovne filozofije.	0,5	3-4	Prisutnost uz vlastito aktivno zalaganje pri obradi tekstova.	Vlastita nastavnikova evidencija studentova zalaganja (znak + i sl.)	7	10
	Kontinuirana provjera znanja (kolokviji)	0,5	1-6	Priprema kratkog elaborata	Ocjena elaborata	6	10
	Završni ispit	0,5	1-7	Priprema za ispit	Pismeni i/ili usmeni ispit	35	70
	Ukupno:	2				55	100
Konzultacije	Utorkom u 14h, kabinet broj 8. Email: stjepan.radic1@os.t-com.hr						
Kompetencije koje se stežu	Student se osposobljava za razumijevanje i prosudbu filozofske misli srednjeg vijeka i također biva osposobljen za kritičko suočavanje s izvornim tekstovima srednjovjekovnih filozofa, posebno kršćanskog klasika T. Akvinskog.						
Sadržaj	U kolegiju se proučava razvoj filozofije od patristike do kasnog srednjeg vijeka. Uvodna se predavanja dotiču povijesnog konteksta kao što je prijelaz iz starog u srednji vijek i u njemu povijesnih zbivanja poput pada rimskog carstva. U tom se razdoblju obrađuju filozofi patristike: Origen, Klement Aleksandrijski, Tertulijan te posebice Aurelije Augustin. Nakon toga slijedi razmatranje filozofa ranog srednjeg vijeka poput Ivana Škota Eurigene i Bernarda iz Clairvauxa. Zatim se proučava islamska i židovska srednjovjekovna filozofija odn. filozofi poput Avicene, Averoesa, Maimonidesa. U središte kolegija stavlja se vrhunac srednjovjekovne filozofije i njezinih kršćanskih predstavnika. Pri tome se posebno proučavaju dva smjera s pripadajućim im filozofima: Aristotelizam (Albert Veliki, Toma Akvinski) i Augustinizam (Bonaventura i Duns Skot) pri čemu se stavlja naglasak posebno na sv. T. Akvinskog. U kolegiju se tumače i drugi važni filozofi srednjeg vijeka poput primjerice Anzelma i njegov ontološki dokaz za Božju opstojnost. U završnim dijelovima kolegija obrađuje se 'zalaz' filozofije srednjeg vijeka te poznata rasprava o univerzalijama koja se odvijala između tzv. realista na jednoj i nominalista na drugoj strani s njihovim predstavnicima među kojima je kao nominalist najistaknutiji William Ockham.						

Obvezna literatura	J. OSLIĆ, Razumijevanje vremena kod Svetoga Augustina, u: <i>Filozofska istraživanja</i> 21(2001.)1, str. 99.-111.; T. AKVINSKI, <i>Izbor iz djela</i> , (izabrao i priredio T. VEREŠ), Zagreb, 1990., str. 38.-51., 111.-120.; T. VEREŠ, Povijesno značenje Alberta Velikog, u: <i>Obnovljeni život</i> 36(1981.)2, str. 100.-113.; M. BABIĆ, Ljubav prema Bogu u Ivana Duns Škota, u: A. GAVRIĆ (ur.), <i>Veritas vitae et doctrinae – Zbornik u čast Hrvoja Lasića OP</i> , Zagreb, 2012., str. 136.-152.; W. LÖFFLER, Aquinas on the Demonstrability of God's Existence: some Lessons from Summa Theologica I, Q. 2, A. 2, u: <i>Disputatio Philosophica</i> 2(2000.)1, str. 125.-137.
Preporučena literatura	S. KUŠAR (prir.), <i>Hrestomatia filozofije: srednjovjekovna filozofija</i> , sv. II., Zagreb, 1996., str. 345.-395., 571.-596.; A. GAVRIĆ, The understanding of Aquinas' Philosophy in the Work of Tomo Vereš, u: <i>Disputatio Philosophica</i> 2(2000.)1, str. 5.-20.; M. FUMAGALLI, B. BROCCHERI, M. PARODI, <i>Povijest srednjovjekovne filozofije. Od Boetia do Wycliffea</i> , (preveo i prilagodio S. KUŠAR), Zagreb, 2013., str. 149.-185.; 273.-288.; 357.-365.;
Oblici provođenja nastave	Izlaganje na način predavanja s mogućnošću rasprave i dijalogiziranja sa studentima. Razmjena materijala elektroničkom poštom i putem web stranice fakulteta.
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeni i(li) pisani ispit uz pisani elaborat.
Jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima	Hrvatski jezik.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula	Anonimna anketa na kraju semestra te mogućnost studentskog očitovanja usmenim ili pismenim putem o kvaliteti izlaganja materije.